

สุตมยปัญญาในฐานะเป็นเครื่องมือแก้วิกฤติการศึกษาไทย

Wise Wisdom as a Tool to Solve the Crisis of Thailand Education

ณัฐญา พลเสน

นิสิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต รุ่น 6 สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาของสุตมยปัญญาในฐานะเป็นเครื่องมือแก้วิกฤติการศึกษาไทย จากการศึกษาพบว่า วิกฤติการศึกษาของประเทศไทยอยู่ในขั้นน่าเป็นห่วงอย่างมากซึ่งในรอบหลายปีที่ผ่านมา แม้ว่าทุนธุรกิจทางการศึกษาจะเติบโตอย่างมากแต่ไม่ได้ทำให้คุณภาพทางการศึกษาได้รับการพัฒนาไปพร้อมๆกันจึงทำให้การศึกษาของไทยมีคุณภาพรั้งท้ายในกลุ่มประเทศอาเซียน เพราะฉะนั้น หน่วยงานรัฐที่ดูแลการศึกษาของประเทศไทยจะต้องมีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยปัจจัยที่เป็นเครื่องมือสำหรับการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นไป เรียกว่า สุตมยปัญญา ที่เป็นเครื่องมือสำหรับจัดการศึกษาเล่าเรียนที่ภายใต้เงื่อนไขที่จำเป็นก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาทางการศึกษาของประเทศไทย ได้แก่ 1 พฤติกรรมของผู้สอน 2 พฤติกรรมของผู้เรียน 3 พฤติกรรมผู้บริหารทุกระดับ 4 พฤติกรรมภาคประชาชน 5 การจัดสรรงบประมาณ 6 นโยบายทางการศึกษา และ 7 การจัดการศึกษา

Keyword : สุตมยปัญญา. เครื่องมือแก้วิกฤติ. การศึกษาในประเทศไทย.

Abstracts

This article aims to analyze the content of Sutta Panya as a tool for solving the Thai educational crisis. According to studies, it has been found that In the past few years, despite the fact that the educational business capital has grown tremendously, the quality of education has not been developed at the same time. Thailand is of a high quality in the ASEAN countries. Therefore, government agencies that take care of education in Thailand will need to rely on the factors that are. Users need for the development of the group and even higher quality to the curriculum at her wit as a tool for management studies under the conditions necessary to cause learning process that led to the problem of education in Thailand. include. 1. Behavioral Design. 2 Behavioral Design. 3 Behavioral Design. 4 Behavioral Design. 4 Public Behavior Design. 5 Budget Allocation. 6 Educational Policy Design. and 7 Educational Design Design.

Keyword : Wise Wisdom. Crisis Solving Tool. Study in Thailand.

บทนำ

วิกฤตปัญหาของการศึกษาไทยที่สะสมมานานมาก ไม่ว่าจะเป็นปัญหาความแตกต่างของคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาระหว่าง สถานศึกษา ปัญหาการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ปัญหาความเหลื่อมล้ำ โอกาสและ

ความเสมอภาคทางการศึกษา ปัญหาสถานศึกษาขนาดเล็ก ในชนบท ปัญหาการรวมศูนย์อำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง จัดการที่ขาดความรับผิดชอบต่อ ผู้เรียน มุ่งผลิตในเชิงปริมาณมากกว่าคุณภาพ และผลิตกำลังคนไม่สนองตอบความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ ผู้สำเร็จการศึกษา ขาดทักษะการคิดวิเคราะห์การใช้เหตุผล และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 และสมรรถนะในการปฏิบัติงาน ซึ่งส่งผลกระทบต่อผลิตภาพของกำลังแรงงาน ภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่ประเทศไทยกำลังเผชิญภายใต้ทุนนิยมโลกที่ประเทศไทยไม่สามารถ หลีกเลี้ยงได้ รวมทั้งแรงกดดันจากภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤต เช่นกัน อาทิความเหลื่อมล้ำของโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา ที่ส่งผลต่อความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ ปัญหาวิกฤตด้าน ความมั่นคง ปัญหาการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรและครัวเรือน รวมทั้งปัญหาการก้าวข้ามกับดักประเทศรายได้ปานกลาง ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงไปตามพลวัตแบบก้าวกระโดดของเทคโนโลยีสารสนเทศและ นวัตกรรมใหม่ ที่สามารถยกระดับการพัฒนาการศึกษาแบบก้าวกระโดดซึ่ง เสมือนหนึ่งเป็นสะพานเชื่อมและนำพาองค์ความรู้อันมากมายมหาศาลมา (ร่าง) กรอบทิศทางแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2574 สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล พ.ศ. 2558 ใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาการศึกษาได้อย่างรอบด้าน ที่ทุกภาคส่วนของ สังคมต้องร่วมมือกันค้นหาทางออก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2559 : 4-5)แต่กระนั้นสิ่งที่ทำให้น่าตกใจอย่างมากต่อการศึกษาไทย สุดตกต่ำ ล่าสุดปี 2015 การศึกษาไทยรั้งอันดับ 55 จาก 70 ชาติ รายงาน PISA 2015 ที่แปลกใจไปกว่านั้นน่าตกใจ ก็คือคะแนนความสามารถทางการศึกษาในการจัดอันดับของ PISA 2015 สิงคโปร์นั้นเป็นอันดับ 1 ในทุกด้าน ในขณะที่เวียดนามนั้นมีคะแนนดีขึ้นเรื่อยๆเกินคะแนนเฉลี่ยของ PISA มาตลอด 6 ปีแล้ว แต่ประเทศไทยนั้นกลับมีคะแนนเฉลี่ยทุกๆด้านต่ำลงเรื่อยๆ ซึ่งก็สวนทางกับอินโดนีเซียที่แม้วันนี้จะยังมีอันดับ PISA ต่ำกว่าไทย แต่แนวโน้มกลับมีคะแนนที่ดีขึ้นเรื่อยๆ และนี่คือปัญหาที่ประเทศไทยจะต้องแก้ไข เพราะการปฏิรูปการศึกษาในประเทศไทยนั้นมีการดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง แต่กลับไม่มีทำที่ที่จะดีขึ้นเลย อย่าลืมว่าการศึกษาคือปัจจัยหลักในการพัฒนาประเทศ หากการศึกษาล้มเหลว การตั้งความหวังให้ประเทศพัฒนาเพื่อการแข่งขันกับประเทศอื่นๆย่อมเป็นไปได้ยากยิ่ง (SARA BAD, ออนไลน์)

จากความล้มเหลวทางการศึกษาทำให้คณะทำงานด้านการปฏิรูปการศึกษาได้ร่างแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 เป็นการวางกรอบเป้าหมายและทิศทางของการจัดการศึกษาของประเทศในการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยทุกช่วงวัยให้เต็มตามศักยภาพ สามารถแสวงหาความรู้และเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยการขับเคลื่อนภายใต้วิสัยทัศน์คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลก ศตวรรษที่ 21เน้นการขับเคลื่อนแผนเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงความสำคัญ และพร้อมเข้าร่วมในการผลักดันแผนการศึกษาชาติ 20 ปีสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม สร้างความเชื่อมโยงระหว่างแผนการศึกษาชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายรัฐบาล แผนพัฒนาการศึกษาระยะ 5 ปี แผนปฏิบัติการราชการระยะ 4 ปี และแผนปฏิบัติการประจำปีของทุกหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการปรับปรุงกฎ ระเบียบ และกฎหมายต่างๆ ให้เอื้อต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาในระดับต่างๆ และสร้างช่องทางให้ประชาชนสังคมมีโอกาสดูแลความเห็นและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างกว้างขวาง ทั้งระดับนโยบายและพื้นที่ (สำนักงานเลขาธิการสภาฯ, ออนไลน์)

จะเห็นได้ว่า วิกฤติปัญหาทางการศึกษาเป็นประเด็นใหญ่ที่ไม่ควรมองข้ามอย่างยิ่งแต่หลายรอบปีที่ผ่าน ได้ถูกกระแสแห่งทุนนิยมเข้าพัวพันมากขึ้นทำให้ขาดอิสระในการรับฟังปัญหาที่เป็นอยู่อย่างจริงจนกลายเป็นโรคเรื้อรังเรื่องคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยที่เป็นดังนั้นก็เพราะผู้ที่อำนาจขาดการเปิดโอกาสอย่างมีส่วนร่วมในการ

แสดงความคิดเห็นจากนักวิชาการและการสะท้อนปัญหาจากฐานรากทำให้เห็นว่าการจัดการศึกษาไทยในยุคปัจจุบันจะสามารถแก้วิกฤติการศึกษาได้ก็ด้วยใช้เครื่องมือที่เรียกว่า สุตมยปัญญา ปัญญาที่เกิดจากการรับฟังความคิดเห็นจากภาคส่วนต่าง ๆ ของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งโดยตรงและโดยอ้อมที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 ซึ่งจะต้องแสวงหาคำตอบและแนวทางออกสำหรับการศึกษาศึกษาของประเทศไทย

ปัญหาทางการศึกษาประเทศไทย

การจัดการศึกษาของประเทศไทยมีปัญหาในหลายๆด้านที่ยังคงหาทางออกกันต่อไปถึงแม้ว่าจะผ่านรัฐบาลและนโยบายที่เร็ดหูเพียงใดก็ตามแต่ก็ยังไม่สามารถจะยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เทียบเท่ากับประเทศเพื่อนบ้านอย่างมาเลเซียและสิงคโปร์ได้ ทำให้รู้ถึงการก้าวไปสู่ความหลังที่ยังดวงอาทิตย์ดวงใหม่ที่จะพบกับแสงสว่างในวันข้างหน้าได้ แต่ถึงอย่างไรก็ตามภายหลังจากสถาบันจากอันดับการศึกษาให้ตกต่ำลงไปเรื่อยในขณะที่การศึกษาของประเทศเวียดนามและประเทศฟิลิปปินส์ค่อยๆพัฒนาการศึกษาภายในประเทศให้ดียิ่งขึ้นไปเสมือนหนึ่งเป็นนัยสำคัญที่บ่งบอกว่าประเทศไทยเกิดอะไรขึ้นในระบบการศึกษาที่ยังล้าหลังอย่างมากซึ่งดีกว่าไม่กี่ประเทศในกลุ่มอาเซียนอย่างประเทศเมียร์มาและประเทศกัมพูชา เมื่อถึงจุดรัฐบาลปัจจุบันจึงได้ตั้งคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาโดยมีโรดแม็ปการพัฒนาการศึกษาให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579โดยมองเป้าหมายไปที่การผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพตามที่สังคมหรือตลาดต้องการมากยิ่งขึ้น แต่กระนั้นหากมองในของปัญหาที่เกิดขึ้นกลับทำให้เห็นว่า การศึกษามีได้เกิดจากการผลิตบัณฑิตให้ล้นตลาด ไม่แต่เป็นวิกฤติทางพฤติกรรมและการจัดการศึกษามากกว่า เพราะฉะนั้น การค้นหาประเด็นปัญหาจึงเป็นเรื่องสำคัญก่อนที่จะการปรับเปลี่ยนหรือรื้อระบบการศึกษาไปสู่การศึกษาในศตวรรษที่ 21 ก็ต้องเจาะปัญหาการศึกษาว่ามีสิ่งใดบ้างที่ยังต้องจัดการดีขึ้นซึ่งพอจะสรุปได้ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 ปัญหาด้านผู้สอน ส่วนมากครูมีภาระหนัก จะต้องทำงานที่นอกเหนือจากงานสอนคิดเป็นร้อยละ 22.93% จำนวนครูไม่เพียงพอ สอนไม่ตรงกับวุฒิ คิดเป็นร้อยละ 18.57% ครูขาดทักษะด้านไอซีที คิดเป็นร้อยละ 16.8% ครูรุ่นใหม่ขาดจิตวิญญาณ ขณะที่ครูรุ่นเก่าไม่ปรับตัว คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ถึง 16.49% ครูสอนหนัก ส่งผลให้เด็กเรียนหนังสือหนักขึ้น คิดเป็นร้อยละ 14.33% ครูขาดอิสระในการจัดการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 10.88% ปัญหาดังกล่าวนั้นก็ถือว่า เป็นอุปสรรคของการทำหน้าที่แม่พิมพ์ของชาติอย่างครู เพราะปัญหาเหล่านี้ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาและการเรียนของนักเรียนอยู่ไม่น้อย (มตินันต์, ภาริณี และพงษ์นภา, ออนไลน์)

ประเด็นที่ 2 ปัญหาเป้าหมายการจัดการศึกษา โดยเฉพาะหลักสูตรในประเทศไทยที่ไม่เน้นการฝึกอบรมแรงงานและการพัฒนาประยุกต์ใช้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของไทยอยู่ใน เกณฑ์ต่ำไม่สามารถทำให้แรงงานทั้งประเทศมีผลิตภาพเพิ่มขึ้นได้จริง พอที่จะผลักดัน เศรษฐกิจของประเทศรายได้ปานกลางให้ก้าวข้ามไปเป็นเศรษฐกิจของประเทศที่มีรายได้ สูงแบบสิงคโปร์ เกาหลีใต้ ไต้หวัน ฮองกง ได้ (วิทยากร เชียงกุล, 2559 : 51)

ประเด็นที่ 3 ปัญหาการจัดการเรียนการสอน เช่น ปัญหาเชิงโครงสร้างโดยเฉพาะการกำหนดนโยบายทางการศึกษาที่ไม่สอดคล้องกับสภาพสังคม ปัญหาเชิงกระบวนการ โดยเฉพาะการสื่อสารระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครอง และการนำนโยบายไปปฏิบัติขาดเอกภาพและบูรธรรม และปัญหาเชิงผลลัพธ์ เพราะตัวชี้วัดคุณภาพผู้เรียนมาจากหน่วยงานที่ไม่ได้มาตรฐานกลาง รวมทั้งประเด็นปัญหาเรื่องงบประมาณมีข้อจำกัดทางการบริหารการเงินของรัฐ (กิตติยา เอ็ฟพนส และศุณิสสา ทดลา, 2555)

ประเด็นที่ 4 ปัญหาตัวของผู้เรียน การสำรวจนิสัยการเรียนของเด็กไทยตัวอย่าง 3.231 คนทุกภูมิภาค จำนวน 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1.นิสัยการเรียนด้านการจัดเวลา 2.สมาธิ 3.การจดบันทึก 4.ความเข้าใจในการอ่าน 5. การเตรียมตัวสอบและการสอบ 6. ความเร็วในการอ่าน 7.ทักษะการเขียน 8.การจัดการความกังวลในการสอบ ผลการสำรวจพบว่า นักเรียนไทยประมาณร้อยละ 30 ขึ้นไปมีปัญหานิสัยการเรียนทั้ง 8 ด้านโดยมีปัญหามากที่สุดในด้าน

ความเร็วในการอ่าน ความเข้าใจในการอ่าน การเตรียมตัวสอบ และการจัดการเวลาในการเรียน การอ่านที่เป็นปัญหา มากที่สุด คือ การจำในสิ่งที่อ่านไปไม่ค่อยได้ การหลงประเด็นขณะอ่านหนังสือ (บัญชา ชลาภิรมย์, 2558)

ประเด็นที่ 5 ขาดแคลนบัณฑิตแต่บัณฑิตก็ยังตกงาน ประเทศเราไม่มีแผน และกลไกการกำกับการผลิต กำลังคนเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ ในขณะที่ผู้สำเร็จการศึกษาในบางสาขามีมากมายจนล้นงาน จนพบเนื่องๆ ว่า ในการรับสมัครงานบางตำแหน่ง มีผู้สมัครหลายหมื่นคนเพื่อแย่งกันเข้าทำงานที่มีการรับเพียงไม่กี่ สิบลัทธิรา แต่บางสาขาวิชากลับขาดแคลนกำลังคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคอุตสาหกรรม และทางด้านการแพทย์ เราต้องการให้มีผู้เข้าศึกษาสายอาชีพะประมาณครึ่งหนึ่ง จึงจะทำให้มีกำลังคนเพียงพอต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม ของประเทศ แต่ในความเป็นจริงกลับพบว่า มีผู้เข้าเรียนอาชีวะเพียง 27% ทั้งนี้ นับรวมถึงผู้ที่ไม่ได้เรียนสายอาชีวะ แท้ แต่ไปเรียนอยู่ในวิทยาลัยอาชีวะด้วย เช่น สาขาด้านการบริหาร ซึ่งหมายความว่า หากนับสายช่างจริงๆ จะมี จำนวนน้อยกว่านั้นมาก กลายเป็นว่าในปัจจุบันเด็กที่เข้าเรียนในการจัดการศึกษาในระบบนั้นมือนาคดที่ค่อนข้าง ชัดเจนว่าจะต้องตกงาน และปัญหานี้ยังไม่ได้รับการแก้ไขแต่อย่างใด

ประเด็นที่ 6 คุณภาพอุดมศึกษา/ค่านิยมปริญญาเพื่อ มหาวิทยาลัยหลายแห่งเริ่มมีปัญหาเรื่องหาคนเข้า เรียน ทำให้ประสบปัญหาเรื่องความค้ำทุน นำไปสู่ความจำเป็นที่ต้องดำเนินการด้านการตลาดทุกวิถีทาง และมุ่งเปิด สอนแต่สาขาวิชาที่ทำได้ง่าย ต้นทุนต่ำ และได้เงินเร็ว ซึ่งระบาดไปทุกระดับชั้นปริญญา เรามีบัณฑิตล้นงานในหลาย สาขา แต่ขณะเดียวกันก็มีการขาดแคลนในสาขาวิชาที่ยากๆ มหาวิทยาลัยจำนวนมากมุ่งหาเงินจนเป็นระบบ การศึกษาเชิงปริมาณ ความจำเป็นที่ต้องดันทุนเพื่อความอยู่รอดเช่นนี้ อาจพอเข้าใจได้สำหรับมหาวิทยาลัยเอกชน ซึ่งต้องแบกภาระค่าดำเนินการต่างๆ ด้วยรายได้ที่ต้องหาเองซึ่งสถานการณ์เช่นนี้ได้กระจายเข้าไปสู่มหาวิทยาลัย ของรัฐด้วย ในรูปแบบของการเพิ่มจำนวนนักศึกษาโดยตรง หรือการจัดทำเป็นโครงการพิเศษในลักษณะต่างๆ รวมทั้ง เปิดสอนนอกสถานที่ตั้ง ซึ่งหากวิเคราะห์การเงินของโครงการเหล่านี้แล้วจะพบว่าส่วนใหญ่กลายเป็นค่าสอน ของอาจารย์ สถานการณ์เช่นนี้ลุกลามไปจนถึงชั้นที่เรียกได้ว่า ปริญญาเพื่อ ทุกระดับชั้นปริญญา กลายเป็นค่านิยม ของสังคมที่ต้องเรียนอย่างน้อยถึงปริญญาโท และกำลังจะคุกคามต่อไปถึงปริญญาเอก (อุยูนี อาแวก็อิจ, ออนไลน์)

จากหลายๆมุมมองของนักวิชาการภายในประเทศทำให้เห็นว่าแต่ละปัญหายากต่อการขับเคลื่อนในระดับ ภาครัฐบาลได้อีกต่อไปคงจะต้องแสวงหาวิธีการใหม่ๆหรือแนวร่วมจากภาคเอกชน ภาคประชาสังคมให้มีการระดม ความคิดเห็นกันมากยิ่งขึ้นมิใช่ให้เพียงคนไม่กี่คนไปร่วมกันคิดและประกาศระเบียบออกมาใช้บังคับ หรือพรรค การเมืองออกนโยบายทางการศึกษาที่เอาใจประชาชนเกินความจำเป็นแต่มิได้มองถึงคุณภาพทางการศึกษาในเชิง อนาคต แต่ถึงอย่างไรก็ตามไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านผู้สอน ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ปัญหาตัวของผู้เรียน ขาด แคลนบัณฑิตแต่บัณฑิตก็ยังตกงาน และคุณภาพอุดมศึกษา/ค่านิยมปริญญาเพื่อ เป็นสิ่งที่คนไทยหรือหน่วยงานที่ รับผิดชอบปฏิเสธไม่ได้อีกต่อไปว่าบทบาทที่เป็นอยู่ มิได้ทำให้การศึกษาของประเทศไทยก้าวไปสู่ความพร้อมในการ ปรับเปลี่ยนสังคมยุคใหม่ได้ เพราะฉะนั้น วิฤติปัญหาทางการศึกษาของไทยอาจจะต้องมีการทบทวนหรือมีการ ปฏิรูปอย่างมีส่วนร่วมกันมากยิ่งขึ้น ซึ่งที่ผ่านมาจนปัจจุบันมิได้มีรัฐบาลหรือหน่วยงานไหนมีความจริงจังและจริง ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม ล้วนแต่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของบางสิ่งบางอย่าง เช่น นายทุนที่มุ่งหวังผลประโยชน์จากการศึกษาแทบทั้งสิ้นทำให้ยิ่งแก้ไข ยิ่งพัฒนาที่นำไปสู่ความล้มเหลวจาก เป้าหมายที่แท้จริง ดังนั้น ทางแก้ไขในปัจจุบันอาจจะต้องวางแผนทางการศึกษากันใหม่ ปฏิรูปหน่วยงานทาง การศึกษาทั่วประเทศไทยที่มีอยู่เพราะในรอบหลายปีที่ผ่านมา ได้แสดงให้เห็นแล้วว่า หน่วยงานเหล่านั้นไร้ศักยภาพ อย่างเพียงพอที่จะรับผิดชอบได้ อาจจะรวมไปถึงสถาบันทางการศึกษาที่จะต้องปรับเปลี่ยนตนเองเพื่อคุณภาพทาง การศึกษาอย่างจริงจังมิใช่รอเพียงเพื่อการตลาดให้ผู้เรียนเข้ามาสู่ในสถาบันของตนเองได้มากๆ แต่จะต้อง

ปรับเปลี่ยนผู้เรียนให้เกิดความพร้อมที่จะแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองที่เปรียบเสมือนการทำหน้าที่ในการชี้แนะแนวทาง คอยควบคุมพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ รวมไปถึงการพัฒนาทักษะทางนวัตกรรมสมัยใหม่ กล้าที่จะคิดนอกกรอบที่มีความรับผิดชอบต่อส่วนร่วมให้มากขึ้น จึงกล่าวได้ว่า การศึกษาจะต้องทำให้ได้อย่างน้อยที่สุด สองประการใหญ่ ๆ ได้แก่ รักษาสิ่งเก่าๆไว้ให้ได้ เช่น การส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณี ขนบธรรมเนียม จารีต วิถีประเพณี และความเชื่อแนวปฏิบัติของรุ่นก่อน และพัฒนาสิ่งใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นอยู่เรื่อยๆ ไม่ว่าจะเป็นนวัตกรรมที่สามารถจดสิทธิบัตรได้ หรือสามารถถือลิขสิทธิ์ข้ามชาติ เป็นต้น วิถีปฏิบัติทางการศึกษาก็จะสำเร็จตามเป้าหมายชาติต่อไป

คำสอนเกี่ยวกับสุตมยปัญญา

สุตมยปัญญา หมายถึง ปัญญาเกิดจากการสดับเล่าเรียนศึกษาสิ่งทั้งหลายที่อยู่รอบๆ หรือปัญญาสืบแต่ปรโตโมสะ (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต), 2559 : 69) หมายถึง แปลว่า เสียงจากอื่น หรือการกระตุ้นชักจูงจากภายนอก ไตแก การสั่งสอน แนะนำ การ ถ่ายทอด การโฆษณา คำบอกเล่า ข่าวสาร คำชี้แจงอธิบายจากผู้อื่น ตลอดจนการเรียนรู้เลียนแบบ จากแหล่ง ต่างๆภายนอกหรืออิทธิพลจากภายนอก แหล่งสำคัญของการเรียนรู้ประเภทนี้ เช่น พ่อแม่ ครูอาจารย์ เพื่อน คนแวดล้อมใกล้ชิด ผู้ร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา และผู้ใต้บังคับบัญชา บุคคลมีชื่อเสียง คนโด่งดัง คนผู้ได้รับความนิยมในด้านต่างๆ หนังสือ สื่อมวลชนทั้งหลายสถาบันทางศาสนาและวัฒนธรรม เป็นต้นในที่นี้หมายถึงเฉพาะที่แนะนำในทางถูกต้องดีงาม ให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง โดยเฉพาะที่สามารถช่วยนำไปสู่ปัจจัยที่ 2 ได้ ปัจจัยข้อนี้จัดเป็นองค์ประกอบฝ่ายภายนอกหรืออาจเรียกว่าปัจจัยทางสังคม บุคคลผู้มีความคุณสมบัติเหมาะสม สามารถทำหน้าที่ปรโตโมสะที่ดี มีคุณภาพสูง มีคำเรียกเฉพาะว่า กัลยาณมิตรตามปกติ กัลยาณมิตรจะทำหน้าที่เป็นผลดีประสบความสำเร็จแห่งปรโตโมสะได้ต้องสามารถสร้าง ศรัทธาให้เกิดขึ้นแก่ผู้เล่าเรียนหรือผู้รับการฝึกสอนอบรมจึงเรียกวิธีเรียนรู้ในข้อนี้ว่า วิธีการแห่งศรัทธา ถ้าผู้ทำหน้าที่ให้ปรโตโมสะ เช่น ครู อาจารย์พ่อแม่ ไม่สามารถทำให้เกิดศรัทธาได้และผู้เล่าเรียน เช่น เด็กๆ เกิดมีศรัทธาต่อแหล่งความรู้ความคิดอื่นมากกว่า เช่น ดาราในสื่อมวลชน เป็นต้น และถ้าแหล่งเหล่านั้น ให้ปรโตโมสะที่ชั่วร้ายผิดพลาด อันตรายย่อมเกิดขึ้นในกระบวนการแห่งการศึกษา อาจเกิดการศึกษาที่ผิด หรือ ความไร้การศึกษา (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต), 2556 : 8) ดังนั้น ปรโตโมสะ หรือเสียงจากผู้อื่นที่จะก่อให้เกิดสัมมาทิฐิได้ ก็คือ เสียงที่ดีงาม เสียงที่ถูกต้อง เสียงที่บอกกล่าวชี้แจงความจริง มีเหตุผล เป็นประโยชน์ เฉพาะอย่างยิ่งที่เกิดจากความรักความปรารถนาดี เสียงที่ดีงามถูกต้องเช่นนี้เกิดจากแหล่งที่ดี คือ คนดีคนมีปัญญา คนมีคุณธรรม คนเช่นนี้ทางธรรมเรียกว่า สัตบุรุษบ้าง บัณฑิตบ้าง ถ้าคนดี คือ สัตบุรุษ หรือบัณฑิตนี้ไปแนะนำไปทำหน้าที่ช่วยเหลือแนะนำ สั่งสอนชักนำสัมมาทิฐิมาให้แก่ผู้อื่น ก็เรียกว่า เขาทำหน้าที่เป็นกัลยาณมิตร แต่หากบุคคลผู้แสวงหาสัมมาทิฐิ ไม่จำเป็นต้องรอให้สัตบุรุษหรือบัณฑิตมาหาตน ตรงข้าม เขาย่อมกระตือรือร้นที่จะไปหา ไปปรึกษา ไปสดับฟัง ไปขอคำแนะนำชี้แจงสั่งสอน เข้าร่วมหมู่อยู่ใกล้ตลอดจนศึกษาแบบอย่าง แนวทางจากบัณฑิตหรือสัตบุรุษนั่นเอง การกระทำของเขาย่างนี้เรียกว่า การเสวนาสัตบุรุษหรือคบคนดี แต่ไม่ว่าสัตบุรุษจะมาทำหน้าที่ให้หรือบุคคลนั้นจะไปคบหาสัตบุรุษเองก็ตาม ในเมื่อมีการยอมรับหรือมีอิทธิพลต่อกันเกิดขึ้นแล้ว ก็เรียกว่าเขามีกัลยาณมิตร และเรียกภาวะเช่นนี้ว่า กัลยาณมิตตตา แปลว่า ความมีกัลยาณมิตร (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต), 2555 : 565)

กัลยาณมิตร มิได้หมายถึงเพื่อนที่ดีอย่างในความหมายสามัญทั่วไปเท่านั้น แต่หมายถึงบุคคลเพียบพร้อมคุณสมบัติที่จะสั่งสอน แนะนำ ชี้แจง ชักจูง ช่วยบอกทางหรือเป็นตัวอย่างให้ผู้อื่นดำเนินชีวิตไปในมรรคาแห่งการฝึกฝนอบรมอย่างถูกต้อง ในคัมภีร์วิสุทธิมรรคท่านยกตัวอย่าง เช่น พระพุทธเจ้า พระอรหันตสาวก ครูอาจารย์ และท่านผู้เป็นพหูสูตรทรงปัญญา สามารถสั่งสอนแนะนำเป็นที่ปรึกษาได้ แม้ว่าจะอ่อนวัยกว่า ส่วนในระบบการศึกษา

อบรม ความมีกัลยาณมิตรควรมีความหมายครอบคลุมทั้งตัวบุคคลผู้อบรมสั่งสอน เช่น พ่อแม่ ครูอาจารย์ เป็นต้น ทั้งคุณสมบัติของผู้สอน ทั้งหลักการ วิธีการ อุปกรณ์ อุปบายต่างๆ ในการสอน และการจัดดำเนินการต่าง ๆ ทุกอย่างที่มีหน้าที่ให้การศึกษาจะพึงจัดทำเพื่อให้การศึกษาอบรมได้ผลดี ตลอดจนหนังสือ สื่อมวลชน บุคคลตัวอย่าง เช่น มหาบุรุษหรือผู้ประสบผลสำเร็จโดยธรรม และสิ่งแวดล้อมทางสังคมทั้งหลายที่ตึงาม เป็นประโยชน์ เท่าที่จะเป็นองค์ประกอบภายนอกในกระบวนการพัฒนาปัญญานั้นได้ (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต), 2555 : 565)

จากแนวคิดข้างต้นทำให้เห็นมิติของการนำหลักสุตมยปัญญามีส่วนสำคัญในการเรียนรู้และฝึกฝนอบรมตนเองทางตา หู จมูก ลิ้น และกาย ซึ่งเป็นไปตามลักษณะสัญญาติญาณของมนุษย์แต่กระนั้น การกระชับให้อยู่ในขอบเขตทางการศึกษาอาจจะพิจารณาจากนัยยะที่สำคัญนั้นคือ การเล่าเรียน เขียน อ่านจากทางทวารตา ทวารทางหู ซึ่งเป็นส่วนของการรับอิทธิพลจากภายนอกอย่างชัดเจนที่เหมาะสมสำหรับการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการแก้ไขวิกฤติปัญหาทางการศึกษาได้ถึงแม้ว่าจะไม่ครบแบบวงจรก็ตาม แต่อย่างน้อยที่สุดองค์ความรู้ในหลายๆศาสตร์ต่างก็ยอมรับว่า ปัจจัยภายนอกของบุคคลมีผลต่อพฤติกรรมของมนุษย์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ทำให้มนุษย์ต่างเป็นไปตามกระแสของสังคมภายนอกอยู่นั่นเอง อย่างไรก็ตามแนวคิดทางพระพุทธศาสนาก็มิได้ปฏิเสธปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการกระทำและความคิดของมนุษย์ไม่ว่าจะยุคไหนสมัยไหนก็เป็นไปตามโลก น้อยคนนักที่สามารถจะชนะกระแสทางสังคมได้เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ต้องอาศัยอยู่ร่วมกัน มีการติดต่อสัมพันธ์กันอยู่ตลอดเวลาหากพฤติกรรมของตนเองไม่พึงปรารถนาของผู้คนย่อมไม่ได้รับการยอมรับและไม่สามารถอยู่ร่วมกันสังคมที่มีลักษณะนั้นได้ ถึงแม้สังคมการศึกษาที่แยกเช่นเดียวกันที่มีปัญหาตกต่ำอยู่ทุกวันนี้ก็เพราะกระแสทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทำให้มนุษย์แทบปรับตัวกันยากยิ่ง มนุษย์จึงตกอยู่ภายใต้อำนาจของสังคม เช่น การเปลี่ยนทางด้านเทคโนโลยีที่นำพาให้ผู้เรียนเกิดความผิดพลาดแห่งพฤติกรรมที่ควรจะเป็นทำให้เกิดความล้มเหลวในชีวิต หรือกระแสของทุนนิยมทางการศึกษาที่พยายามเข้ามาควบคุมกิจการให้ในระดับนโยบายภาครัฐที่ไม่ก่อให้เกิดการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพในระยะยาว ยิ่งผู้เรียนถูกกระตุ้นไปด้วยสื่อที่ถูกออกแบบมาเพื่อควบคุมความคิดของมนุษย์ให้เกิดความอยากได้ อยากมีจึงต้องแสวงหาหนทางเอาชนะความอยากนั้นด้วยการตอบสนองต่อความเคลื่อนไหวจากภายนอกและยังสังคมเพื่อนที่หาความดียากก็ยิ่งซ้ำเติมให้มนุษย์เป็นไปตามอำนาจฝ่ายต่ำอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น คำสอนเรื่องสุตมยปัญญาพยายามที่จะเตือนมนุษย์ให้รู้จักการเลือกคบเพื่อน เลือกบริโภคลสิ่งที่เป็นประโยชน์ไม่นำตนเองไปสู่ที่ชั่วได้มากเท่าไรก็จะยิ่งทำให้ตนเองรู้จักคุณค่าของความมนุษย์ได้มากขึ้นมากเพียงนั้น และพร้อมที่เป็นกัลยาณมิตรสำหรับผู้อื่นต่อไป

วิเคราะห์สุตมยปัญญาในฐานะเป็นเครื่องมือแก้วิกฤติการศึกษาไทย

การศึกษาของทุกประเทศถือว่าเป็นเรื่องสำคัญที่สุดเพราะเป็นปัจจัยชี้ความเจริญก้าวหน้าสำหรับการพัฒนาประเทศหากประเทศสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพประชาชนคนในชาติจะมีศักยภาพในการร่วมกันพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ ได้มากขึ้นตามไปด้วย แต่ประเทศใดไม่สามารถจัดการศึกษาให้ประชาชนมีคุณภาพได้ประเทศก็จะพัฒนาไปอย่างช้าๆ ค่อยเป็นค่อยไปซึ่งไม่สามารถจะแข่งขันกับประเทศต่างๆ ได้สุดท้ายก็ถูกดึงทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อไปบำรุงต่างประเทศนั่นเอง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ประเทศใดสามารถผลิตนวัตกรรมได้มากเท่าไรก็จะยังสามารถดึงทรัพยากรเข้ามาสู่ภายในประเทศได้มากขึ้นเท่านั้น อย่างเช่น ประเทศสิงคโปร์ แม้ว่าจะมีพื้นที่ในการจัดการบริหารน้อยเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ แต่สิงคโปร์สามารถจัดการศึกษาให้ประชาชนมีคุณภาพได้จึงสามารถพัฒนาประเทศให้เจริญรุดหน้ายิ่งขึ้นไป แต่กระนั้น ประเทศไทยถึงแม้ว่าจะมีทรัพยากรมากมาย มีภัยทางธรรมชาติที่น้อยเมื่อเทียบกับประเทศญี่ปุ่นแต่ก็ไม่สามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้เพราะทิศทางการพัฒนาการศึกษาที่ยึดติดอยู่กับนายทุน

และแนวคิดทางชาติตะวันตกอยู่มากทำให้อุปนิสัยและพฤติกรรมการเรียนรู้ตามหลังชาติตะวันตกและชาติตะวันออก ในหลายประเทศ จนผลสุดท้ายเกิดวิกฤติศรัทธาจากประชาชนต่อรัฐบาลทุกยุคทุกสมัยซึ่งจากการจัดอันดับทำให้ทราบถึงความล้มเหลวอย่างสิ้นเชิงในระบบการศึกษาของชาติไม่ว่าจะเป็นภาคพฤติกรรม ภาควิชาการ ภาคงบประมาณ ภาคการมีส่วนร่วม ภาคระเบียบกฎหมาย ภาคการบริหารจัดการศึกษา และรวมไปถึงภาคประชาชน เป็นต้น จึงไม่เป็นเรื่องแปลกที่จะเกิดวิกฤติทางการศึกษาของประเทศ เพราะฉะนั้น จึงเห็นว่า การศึกษาของประเทศไทยควรมีเครื่องมือที่ทรงประสิทธิภาพมากขึ้นจึงเสนออุดมปัญญาในฐานะเป็นเครื่องมือแก้วิกฤติการศึกษาไทยที่จะนำไปสู่คุณภาพแห่งการศึกษายุคใหม่ให้เหมาะสมกับและสอดคล้องกับกรอบทิศทางแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2574 ดังนี้

ประการที่ 1 การออกแบบพฤติกรรมของผู้สอน หมายถึง การกำหนดคุณสมบัติของครู อาจารย์ และผู้ที่ทำหน้าที่ในการสอนทั้งหมดซึ่งจะต้องกำหนดกรอบคุณลักษณะอย่างชัดเจน เช่น ควรมีการสืบประวัติทางพฤติกรรม ตั้งแต่การเข้าสู่สถาบันจนจบการศึกษา ให้มีการตรวจสอบการเป็นผู้สอนโดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษาว่ามีพฤติกรรม เช่นไรบ้าง มิใช่คัดเลือกจากการสอบในกระดาษหรือสัมภาษณ์เพียงอย่างเดียวเท่านั้นแต่ควรมีการออกแบบสำหรับผู้ที่จะเป็นครูจะต้องผ่านการดูแลพฤติกรรมตั้งแต่การศึกษาในระดับอุดมศึกษาซึ่งเมื่อก่อนจะมีสถาบันผลิตครูต่างๆ ที่ปัจจุบันได้ขยายการพัฒนาหลักสูตรไปมากมายบางครั้งทำให้เอกลักษณ์ของสถาบันที่เคยผลิตเฉพาะครูไปสู่การผลิตอาชีพอื่น ๆ มากยิ่งขึ้น เพราะฉะนั้น การออกแบบพฤติกรรมการเป็นครูหรือผู้สอนซึ่งเปรียบเสมือน ปรโตโมสะหรือ กัลยาณมิตรของผู้เรียน หากแบบของผู้สอนผิดเพี้ยนไปก็จะทำให้ครูหรือที่เรียกว่า แม่พิมพ์ที่ไม่สามารถถ่ายทอดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้ ฉะนั้น รัฐควรเข้าไปดูแลอย่างใกล้ชิดในการผลิตครูทุกหลักสูตรอย่างละเอียดเพื่อให้ได้แม่พิมพ์ที่ต้องการได้ โดยเฉพาะแม่พิมพ์เชิงพฤติกรรมกับแม่พิมพ์เชิงวิชาการสมัยใหม่จะต้องควบคู่กัน

ประการที่ 2 การออกแบบพฤติกรรมของผู้เรียน หมายถึง การออกแบบกิจกรรมการฝึกฝนอบรมมาตั้งแต่สถาบันครอบครัว ที่บ่งบอกถึงคุณลักษณะทางครอบครัวของผู้นั้นก่อนที่จะเข้าสู่ภาคสถาบันการศึกษา ซึ่งแน่นอนว่าการเข้าสู่สถาบันการศึกษามีใช้การผลัดภาระไปสู่ครูผู้สอนเพียงฝ่ายเดียว ฝ่ายครอบครัวก็ยังคงติดตาม ดูแลพฤติกรรมของบุตรหลานให้ถึงสถาบันการศึกษาจริงมิใช่เพียงแค่ไปส่งหน้าโรงเรียนแล้วกับแต่จะต้องมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถาน การศึกษากับผู้ปกครองด้วยยิ่งในปัจจุบันความรู้สึกของผู้สอนลดบทบาทไปมากเพราะระเบียบกฎหมายดัดไม่เรียครู จึงคิดว่า การสอนพฤติกรรมมิใช่ของครูผู้สอนอีกต่อไปแต่จะต้องให้ผู้ปกครองหรือสถาบันอื่นรับผิดชอบไป ที่อาจจะกลัวเรื่องการทำผิดระเบียบการเป็นผู้สอนมากกว่าจะยอมนิ่งดูตายมากกว่าที่ไปดูแลรับผิดชอบในสิ่งที่มิใช่หน้าที่ของตนเอง เพราะเมื่อระเบียบกฎหมายพยายามยกการเรียนการสอนไปสู่ความเป็นนานาชาติมากขึ้นแต่ตัวของผู้สอนยังมองว่า การปรับพฤติกรรมของผู้เรียนจะต้องใช้ไม้เรียวอยู่ก็จะต้องหาทางออกร่วมกัน แต่ถึงอย่างไรก็ตาม การที่ผู้เรียนสมัยใหม่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์มากยิ่งขึ้นอาจจะกลับไปมองถึงความเป็นจริงทางสังคมดีกว่าจะมาโทษว่าครูไม่รับผิดชอบหรือโทษกฎหมายที่ละทิ้งสิ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนานคน หากมองย้อนกลับมาจะพบว่า ผู้เรียนควรจะถูกออกแบบใน 5 ลักษณะที่นอกเหนือจากภาควิชาการ ได้แก่ การทำให้ผู้เรียนเป็นเพื่อนที่ดีต่อกันในห้องเรียนและนอกห้องเรียน การทำให้ผู้เรียนเป็นศิษย์ที่ดีทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน การทำให้ผู้เรียนเป็นลูกที่ดีของครอบครัวตลอดเวลา การทำให้ผู้เรียนเคารพต่อศาสนาของตนเอง และการทำให้ผู้เรียนมองเห็นคุณค่าของความเป็นชาติของตนเองหรือความรักชาติมากยิ่งขึ้น ที่ต้องจับมือกันในลักษณะของสถาบันภายในชุมชนและร่วมกันออกแบบพฤติกรรมที่สังคมต้องการ

ประการที่ 3 การออกแบบพฤติกรรมผู้บริหารทุกระดับ หมายถึง ความเป็นกัลยาณมิตรต่อระบบ การศึกษาของชาติโดยเฉพาะระดับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการหรือบาทหน้าที่สำคัญในหน่วยงานทาง

การศึกษาทุกๆตำแหน่งควรจะมองถึงการพัฒนาคมนาเป็นอันดับหนึ่งละทิ้งเสียซึ่งการคอร์รับชั่นทั้งหมดอย่าให้มี แม้กระทั่งการทุจริตของโรงเรียน เป็นต้น ดังนั้น งบประมาณในแต่ละปีของหน่วยงานทางการศึกษาที่ได้รับจำนวน มหาศาลแต่มีคำถามว่าทำไมการศึกษาไทยจึงถอยลงคลองอยู่ทุกวัน คงปฏิเสธไม่ได้ว่า ไม่มีการคอร์รับชั่นในวง การศึกษาเพราะเหตุผลฟังไม่ขึ้นมากนัก แต่ถึงอย่างไรก็ตามการขับเคลื่อนวงการศึกษาให้ว่าจะเป็นผู้ที่ไม่ทุจริตแล้วจะ ยกระดับการศึกษา จะต้องแสวงหาผู้ที่มีประสบการณ์ทางด้านการศึกษาและด้านอื่นๆมาช่วยชี้แนะแนวทางการจัด การศึกษา ในลักษณะดังกล่าวเรียกว่า ผู้นำเชิงการมีส่วนร่วม สามารถเปิดรับฟังทุกประเด็นจากภาควิชาการ ภาค ประชาชน ภาคเอกชน เป็นต้นให้มากยิ่งขึ้นเพื่อนำไปประกอบการวางแผนการพัฒนาย่างจริงจัง มิใช่ให้คณะบุคคลที่ อ่อนประสบการณ์ เพียงไม่กี่คนมีกำหนดชะตากรรมทางการศึกษาของประเทศ เมื่อเป็นอย่างนี้จะหวังอะไรกับการ ปฏิรูปการศึกษาว่าผิดมาตั้งแต่ต้นจะหาผลจากปลายเหตุได้ที่ไหน ดังนั้น ผู้บริหารทางการศึกษาทุกระดับนอกจากมี ความซื่อสัตย์ แล้วยังจะต้องมีความเก่งในเชิงการบริหาร สามารถเป็นผู้นำเชิงการมีส่วนร่วมได้ในเชิงประจักษ์แก่ สายตาประชาชนทั่วไป

ประการที่ 4 การออกแบบพฤติกรรมภาคประชาชน หมายถึง การจัดการศึกษาเป็นการฟังเสียงจาก ประชาชนแม้ว่าจะเป็นสิ่งเล็กน้อยๆแต่ก็ไม่ควรมองข้ามแม้แต่น้อย ซึ่งหลักคิดในการออกแบบพฤติกรรมของ ประชาชนเพื่อที่จะยกระดับการศึกษาของชาติอย่างทีกล่าวในประเด็นที่สองว่า หากประชาชนมีความรู้สึกรู้ว่า บุตร หลานของตนเองจะเรียนที่ไหนก็สามารถมีความดีและความเก่งเทียบเท่ากับสถาบันทั่วประเทศก็ไม่จำเป็นต้องส่ง บุตรหลานไปเรียนในสถานห่างไกลแม้แต่น้อย ทำให้ความผูกพันระหว่างครอบครัวเพิ่มมากยิ่งขึ้น ซึ่งเข้าใจว่า ประชาชนจะยอมรับและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองหากรัฐเปิดใจรับฟังเสียงของผู้ที่เดือดร้อนอย่างจริงจัง และ ทัวถึงแม้ว่าจะอยู่ในชนบทก็ตาม เพราะฉะนั้น การออกแบบพฤติกรรมของประชาชนก็เพื่อต้องการให้ประชาชนมี ความใกล้ชิดกับบุตรหลาน ให้ความสำคัญในการสั่งสอนฝึกฝนอบรมให้มากขึ้นผ่านการดูแลอย่างยุติธรรม มีความเท่าเทียม มี ความเสมอภาคเมื่อรัฐให้สิ่งเหล่านี้แก่ประชาชนแล้ว ฝ่ายประชาชนจะมอบความเชื่อในการปฏิบัติตามกฎหมายแห่งรัฐ

ประการที่ 5 การจัดสรรงบประมาณ หมายถึง การเฉลี่ยงบประมาณของรัฐให้กระจายไปให้ครอบคลุมมาก ที่สุดโดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลจากตัวเมืองเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมการพัฒนางานการศึกษาซึ่งที่ผ่านงบประมาณ มักจะกระจุกอยู่ในตัวจังหวัดทำให้พื้นที่รอบนอกไม่ค่อยทั่วถึง อีกทั้งวัสดุ อุปกรณ์ สื่อสมัยใหม่ รวมไปถึงความขาด แคลนครูในพื้นที่ราบสูงมักไม่ค่อยได้รับการดูแลอย่างเพียงพอทำให้ผู้ที่ใหม่จะอาศัยเฉพาะในตัวเมืองเท่านั้น เพราะฉะนั้น การเฉลี่ยงบประมาณอย่างเสมอภาคจะช่วยให้เกิดคุณภาพทางการศึกษาได้โดยเฉพาะคนในพื้นที่ที่สำเร็จการศึกษา แล้วจะสามารถพัฒนาท้องถิ่นของตนเองได้ต่อไป อีกทั้งการให้สวัสดิการต่าง ๆ แก่บุคลากรทางการศึกษาเพื่อเป็น ปัจจัยจูงใจสำหรับการทำหน้าที่ที่ขาดการพัฒนาให้ได้รับการศึกษาเทียบเท่ากันในพื้นที่ที่เจริญแล้ว

ประการที่ 6 การออกแบบนโยบายทางการศึกษา หมายถึง การพัฒนาแนวทางสำหรับการพัฒนา การศึกษาเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบันอย่างน้อยที่สุด 5-7 ปีเพราะที่ผ่านมาการกำหนดทิศทาง การศึกษาจะอยู่ที่อำนาจทางการเมืองที่ผันผวนอย่างหนักทำให้ทิศทางการศึกษาต้องถูกเปลี่ยนไปตามนโยบาย ทางการเมืองมากกว่าจะเปลี่ยนไปตามธรรมชาติของของสังคม อีกทั้งการปรับเปลี่ยนระบบการศึกษาที่ยังแสวงหาขีด สุดของการพัฒนาไม่ได้ และอาจจะถือได้ว่ามีความล้มเหลวที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และตกต่ำลงทุกปี เงินงบประมาณที่ถมลงไปไม่เคยพอ ห้องเรียนขนาดใหญ่ การผลิตและพัฒนาครูอย่าแย่ นักเรียนขาดแรงผลักดัน และ ระบบที่บังคับให้นักเรียนผ่านชั้นได้แม้ว่าพวกเขาจะสอบตก จนคล้ายว่าเราจะมองไม่เห็นความหวังต่อการ เปลี่ยนแปลงในระยะอันใกล้นี้ (KERO uAsean, ออนไลน์) ถึงแม้ว่าจะสามารถกำหนดกรอบทิศทางแผนการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2574 แต่คิดว่าคงจะต้องรอความชัดเจนและเป็นรูปธรรมให้มากกว่านี้

ประการที่ 7 การออกแบบการจัดการศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาให้เป็นไปตามความหวังของประชาชนซึ่งอาจจะมิใช่เรียนฟรี 15 ปี โดยไม่มีค่าใช้จ่ายและมีคุณภาพ แต่จะออกแบบไปตามความลักษณะทางภูมิศาสตร์ของแต่ละภาค เช่น ภาคใต้อาจจะมีการศึกษาเกี่ยวกับทะเล เกี่ยวกับภูเขา เกี่ยวกับลักษณะทางความเชื่อให้มากกว่าเน้นภาควิชาการในวัยเด็ก ภาคเหนืออาจจะออกแบบการเรียนรู้ในลักษณะวัฒนธรรมท้องถิ่น ประเพณีในดินแดนล้านนา ทางภาคตะวันออกเฉียงใต้เน้นหนักในส่วนของวิถีชีวิตดั้งเดิมและกิจกรรมการเกษตร ประเพณีและความเชื่อทางพระพุทธศาสนา ส่วนภาคกลางอาจจะเน้นเรื่องความทันสมัย เทคโนโลยี เป็นต้น แต่กระนั้น การออกควรจะมีการปรับประยุกต์ไปตามกระแสของโลกได้บ้าน เช่น ประเทศญี่ปุ่นในวัยเด็กอนุบาลหรือประถมต้น อาจไม่จำเป็นต้องใส่ชุดยูนิฟอร์มเลยก็ได้ หรือชุดประจำถิ่นก็ได้ก็ให้จังหวัดหรือท้องถิ่นนั้นเป็นผู้ออกแบบการจัดการศึกษาที่ควรจะเป็นมากกว่าที่จะให้รัฐกำหนดทุกๆ เรื่อง นอกจากนี้ในด้วยหลักสูตรควรมีการตั้งเป้าหมายของการผลิตสายอาชีพในระดับอุดมศึกษาให้มากยิ่งขึ้นมิใช่เพียงแต่ ปวช.หรือ ปวส.เท่านั้นแต่โอกาสในการพัฒนาตัวเองควรได้รับโอกาสมากขึ้นตามไปด้วย นอกจากนี้รัฐควรที่จะที่สำรวจอัตราการว่างงานและวางแผนการจัดการเรื่องการเมืองของบัณฑิตจบใหม่ซึ่งข้อมูลทั้งนี้จะอยู่ที่กระทรวงศึกษาอยู่แล้ว ซึ่งควรเพิ่มช่องทางการสื่อสารในการศึกษาในสาขาที่กำลังขาดแคลนเพื่อลดการว่างงานให้มากขึ้น เช่น สายคณิตศาสตร์ สายวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ที่ปรากฏตามสื่อต่าง ๆ ที่พบมีมากกว่า 100 สาขาที่ขาดแคลนจึงคิดว่า หากรัฐบาลเปิดช่องทางสำหรับการกระตุ้นมหาวิทยาลัยในต่างจังหวัดได้เปิดสาขาเหล่านี้จะช่วยให้อัตราการว่างงานและสามารถจัดการศึกษาได้ในสิ่งที่ตอบสนองต่อบริษัทต่างๆ

สรุปและข้อเสนอแนะ

ความสนใจของบทความเรื่องสฤตมยยะปัญญาในฐานะเป็นเครื่องมือแก่วิฤติการศึกษาไทยซึ่งเป็นสิ่งที่ท้าทายของรัฐบางชุดปัจจุบันที่พบวิฤติการศึกษาของประเทศไทยอยู่ในขั้นน่าเป็นห่วงอย่างมากซึ่งในรอบหลายปีที่ผ่านมาจนที่ในสุดได้ออกแบบการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยด้วยการร่างกรอบทิศทางการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2574 เพื่อเพิ่มสมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากลใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาการศึกษาได้อย่างรอบด้านที่ทุกภาคส่วนของ สังคมต้องร่วมมือกันค้นหาทางออก แต่ถึงอย่างก็ตาม การศึกษามีเพียงเป้าหมายเพียงอย่างเดียวก็หาความสำเร็จได้ยากยิ่งจึงมีความจำเป็นอย่างเร่งด่วนที่จะหาเครื่องมือหรือกลไกที่จำเป็นเพื่อช่วยพัฒนาการศึกษาให้เจริญก้าวหน้าไปสู่ความทันสมัยเทียบเท่ากับนานาชาติ

พระพุทธศาสนามีเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาการศึกษาเกิดความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศตามที่ต้องการซึ่งผู้เขียนเห็นว่าหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนาจะเข้ามาช่วยเติมเต็มคุณภาพทางการได้ศึกษาได้เป็นอย่างดีที่เรียกว่า สฤตมยยะปัญญา หมายถึง ปัญญาที่เกิดการฟัง การเล่าเรียน การศึกษา การค้นคว้าวิจัย ซึ่งมากจากปัจจัยอิทธิพลภายนอกที่อยู่ในฐานะเป็นเครื่องมือแก่วิฤติการศึกษาไทย ได้แก่ 1 การออกแบบพฤติกรรมของผู้สอน 2 การออกแบบพฤติกรรมของผู้เรียน 3 การออกแบบพฤติกรรมผู้บริหารทุกระดับ 4 การออกแบบพฤติกรรมภาคประชาชน 5 การจัดสรรงบประมาณ 6 การออกแบบนโยบายทางการศึกษา และ 7 การออกแบบการจัดการศึกษา เพราะการนำหลักสฤตมยยะปัญญาเข้ามาช่วยจะทำให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาในระดับนโยบาย แผนงาน โครงการต่างๆและทิศทางการพัฒนาประเทศตามแบบฉบับของประเทศที่มีพระพุทธศาสนา

เอกสารอ้างอิง

กิตติยา เอ็ฟพนส และศุณิสา ทดลา. ปัญหาการจัดการศึกษาตามนโยบายเรียนดี เรียนฟรี 15 ปี. รายงานการวิจัย.

สำนักผู้ตรวจการแผ่นดิน, 2555.

บัญชา ชลาภิรมย์. พบเด็กไทยมีปัญหาการเรียน 8 ด้าน. หนังสือพิมพ์ไทยรัฐฉบับพิมพ์. ฉบับวันที่ 11 กรกฎาคม 2558.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 34. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิการศึกษาเพื่อสันติภาพ, 2559.

_____. โยนีโสมนสิการ – วิธีคิดตามหลักพุทธธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 24. กรุงเทพมหานคร : ปัญญาประดิษฐ์ฐาน , 2556.

_____. พุทธธรรม ฉบับปรับขยาย. พิมพ์ครั้งที่ 32. ข้อมูลฉบับคอมพิวเตอร์, 2555.

มติมนตรี. ภาวณิ และพวงษณภ. ปัญหาการศึกษาไทย แก่ที่ไคร?. [ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล : [http://www. jr-rsu.net/article/2237](http://www.jr-rsu.net/article/2237) [วันที่ 10 ตุลาคม 2560].

วิทยากร เชียงกุล. รายงานสภาวะการศึกษาไทย ป 2557/2558 จะปฏิรูปการศึกษาไทยให้ทันโลกในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างไร. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2559.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. กรอบทิศทางแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2574. กระทรวงศึกษาธิการ. 2559.

สำนักงานเลขาธิการครุสภา. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2574. [ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล : <http://www.ksp.or.th/ksp2013/content/view.php?mid=154&did=1194> [11 ตุลาคม 2560].

อุยูนี อาแวก็อจี. ปัญหาการศึกษาไทยในปัจจุบันและแนวทางการแก้ปัญหา. [ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล : <http://5441881153.blogspot.com/2015/04/blog-post.html> [วันที่ 10 ตุลาคม 2560].

KERO uAsean. ระบบการศึกษาไทย คือความล้มเหลวแห่งอาเซียน. [ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล : <http://www.uasean.com/kerobow01/479> [วันที่ 10 ตุลาคม 2560].

SARA BAD. การศึกษาไทยสุดตกต่ำ ล่าสุดรั้งอันดับ 55 จาก 70 ชาติ รายงาน PISA 2015. [ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล : <http://www.ispacethailand.org.html> [วันที่ 10 ตุลาคม 2560].